

סדר נשים | מסכת יבמות י"ג-י"ט
פרשת שמעני | י"ז-כ"ג באדר ב' (26-20 למרץ)

דף י"ג: איסור "לא תתגודדו"

בחומש דברים כתוב "לא תתגודדו".

הפירוש הפשוט של הפסוק הוא, שמי שאחד מקרוביו נפטר והוא מצטער על כך, אסור לו לעשות לעצמו שריטות ופצעים בבשר מרוב צער. הגוים היו נוהגים כך פעם, ועד היום יש עמים שקר נוהגים כשהם מצטערים. על כך מזהירה התורה שלא נעשה זאת. "תתגודדו" מלשון חבלה, לא לחבול, לא לפצוע.

איסור נוסף דרשו חכמים מן הפסוק, שאסור לעשות "אגודות אגודות" באותה עיר. למשל, צריך להיזהר שלא יהיה מצב שחלק מהיהודים שגרים בעיר נוהגים שאסור לעשות דבר מסוים, וחלק מהיהודים באותה עיר נוהגים שמוותר לעשות אותו. מה טעם האיסור? הראשונים מסבירים שאם רואים שחלק נוהגים שאסור וחלק נוהגים שמוותר, זה נראה כאילו חלילה יש שתי תורות ובכל אחת כתוב משהו אחר.

דף י"ד: מחלוקות בית שמאי ובית הלל

התנאים שמאי הזקן והלל הזקן, היו כמאה שנים לפני חורבן בית המקדש השני, ולהם היו תלמידים רבים. בין התלמידים התגלעו מחלוקות רבות בהלכה. המחלוקות הללו ידועות כ"מחלוקות שבין בית שמאי ובית הלל". כלומר, מחלוקות בין תלמידיו של שמאי לבין תלמידיו של הלל.

בתלמוד הבבלי ובתלמוד הירושלמי מובאות כשלוש מאות הלכות בהן נחלקו בית שמאי ובית הלל.

בדף זה לומדים, כי אף על פי שהיו ביניהם מחלוקות רבות בהלכה, הם היו נוהגים זה בזה בחיבה וברעות, ואף התחננו אלה עם אלה.

התלמוד מספר ששנים אחדות חלקו ביניהם בית שמאי ובית הלל, עד שיצאה בת קול מן השמים והודיעה: "אלו ואלו דברי אלקים חיים הם והלכה כבית הלל".

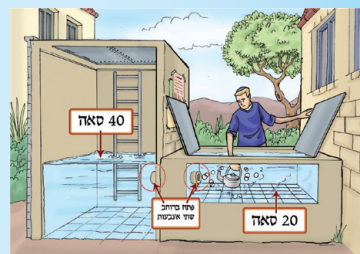
דף ט"ו: "ארבעים סאה"

אין מטהרים כלי שננטמא? מטבילים אותו במקוה. גם כלים שקונים מגוים, צריכים להטביל במקוה שבו יהיו מים ככמות של "ארבעים סאה". אם יש בו כמות מים פחותה מ"ארבעים סאה", הוא אינו מטהר.

בירושלים היתה מקוה בשם "שווקת יהוא", שכל תושבי ירושלים נהגו לטבול בה את כליהם - שלא היו בה ארבעים סאה בכלל - אם כן, איך טבלו בה כלים?

ליד שוקת יהוא היה מקוה נוסף, ועשו חור בין השוקת לבין המקוה, כך נחשבו השוקת והמקוה מחוברים יחד ולכן מותר היה לטבול כלים בשוקת יהוא.

מה גודל החור שמחבר בין שני המקוואות? חור שיכולים להכניס בו שתי אצבעות ולסובב אותן בקלות.

מן התלמוד

סדר נשים,
מסכת יבמות, דף י"ז

רב אשי אמר: היינו תרמוד היינו תמוד, אכפולי הוא דמכפל. חריב מוהאי גיסא - אותיב מוהאי גיסא, ואי חריב מוהאי גיסא - אותיב מוהאי גיסא.

חריב - נחרב
מוהאי גיסא - מצד זה
אותיב - התיישב

הסבר: רב אשי אמר שהעיר תרמוד נקראת גם תמוד, והיא מעולם לא נחרבה לגמרי, אלא כאשר נחרבה מצד אחד - נבנתה מהצד השני, ולהיפך.

על המפה

ניר דוד - תל עמל

קיבוץ ניר דוד (תל-עמל) היה היישוב הראשון שהוקם במסגרת תוכנית "חומה ומגדל". הוא הוקם לראשונה בבקעת בית שאן בשנות ה-30 על ידי מייסדי "השומר הצעיר". התושבים סבלו מהתנכלויות רבות מצד הערבים, ובתגובה הוחלט להקים במקום יישוב מבוצר. חלקי המבנים והמגדל הוכנו מראש והובאו לשם בסתר, ובחנוכה תרצ"ז נערך מבצע העלייה על הקרקע, בו השתתפו 130 איש. הקמת החומה והמבנים הושלמה עד הערב, ובעקבות ההצלחה יושמה שיטה זו בהמשך בעשרות יישובים נוספים. היישוב נקרא בתחילה תל-עמל, ולאחר מכן שונה שמו לניר דוד, על שמו של נשיא ההסתדרות דוד וילנסון.

(Wikipedia, AVRAHAM GRAICER) אתר חומה ומגדל בניר דוד

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

חברותא

מתפלפלים

לפניכם אירוע שיעור דיון סוער:

ענבל בת ה-16 עבדה בחופש הגדול בבית קפה קטן שהיה ממוקם בתחנה מרכזית של אוטובוסים, ומכרה קפה ועוגות ללקוחות. יום אחד היו הרבה לקוחות במקום וענבל עבדה לבד. כעשר דקות אחרי שלקוחה אחת עזבה את בית הקפה, ענבל שמה לב שהיא טעתה במתן העודף לאותה לקוחה, והיה מגיע לאותה לקוחה עוד 10 שקלים עודף. ענבל התלבטה עכשיו מה עליה לעשות.

מצד שני:

אם היא תעזוב את בית הקפה היא תשאיר אותו ללא השגחה. בינתיים עשויים להגיע לקוחות נוספים שאם הם יראו שאין מוכרת הם ילכו לבית קפה אחר, או חלילה אפילו עלולים לגנוב משהו, ואז ייגרם נזק לבית הקפה.

מצד אחד:

אולי עליה לעזוב את בית הקפה, ולנסות לחפש את אותה אישה בין רציפי האוטובוסים, אולי היא עדיין ממתינה לאוטובוס וענבל תוכל להשיב לה את הכסף.

וא...?
עצתכם?

האם על ענבל ללכת לחפש את האישה או שעליה להישאר בבית הקפה?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתמפלפלתם עליה אתם מוזמנים לשחק אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

העלייה לעין גב

עין גב הוא קיבוץ במזרח הכינרת. הוא נוסד בשנת 1937 במהלך תוכנית "חומה ומגדל". אנשי היישובים הסמוכים הכינו את המבנים, ועלו לאתר בשיירה של 12 משאיות ורכבים נוספים. לאחר פריקת הציוד והמבנים החלו 400 איש בהקמת היישוב, כשהם עובדים בקדחתנות תחת השמש הקופחת. בשעה ארבע אחר הצהריים כבר עמד היישוב על תלו. ביישוב נשארו 40 מתיישבים, שבהמשך החלו בעבודה חקלאית באזור. במלחמת העצמאות הצליחו תושבי עין גב להדוף שלוש התקפות סוריות ולהגן על היישוב.

בניית קיבוץ עין גב (לשכת העיתונות הממשלתית)

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא

הגמרא אומרת שארץ ישראל התקדשה לראשונה כאשר כבשו אותה בני ישראל בימי יהושע בן-נון, אולם קדושה זו התבטלה בעקבות חורבן בית ראשון והגלות. לאחר מכן התקדשה הארץ בפעם השנייה כאשר שבו אליה עולי בבל, וקדושה זו "קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא", כלומר היא לא התבטלה אלא קיימת עד היום. לקדושה זו יש השלכות לעניין מצוות התלויות בארץ, כמו תרומות ומעשרות.

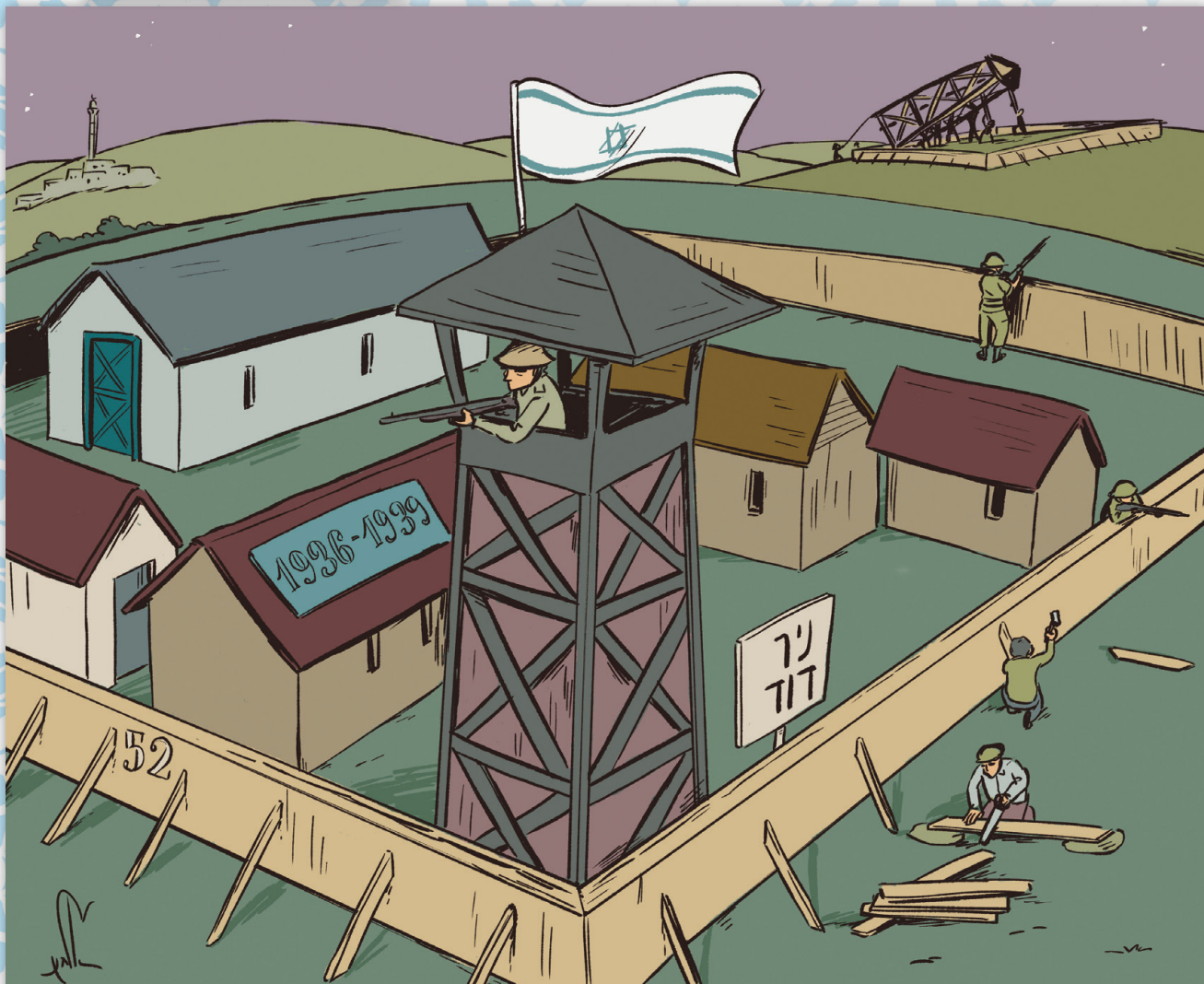
הצטרפו למאות אלפי לומדי
הדף היומי, פתחו שיעור שבועי
אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי - בית ספר 'שפיר', מרכז שפירא

4260	3930	3880	3828	3728	3408		3340	2934		2883		2448	2448		2238	1948	0
																	
495	רבי יהודה	רבי עקיבא	חורבן	הלל הזקן	הקמת	המלכה	חנניה	שלמה	דוד	דבורה	מתן תורה	אפרים	אברהם	ברית	הקמת	המלכה	הקמת
התלמוד	הנשיא	עקיבא	ביהמ"ק	הזקן	הקמת	המלכה	חנניה	שלמה	דוד	דבורה	מתן תורה	אפרים	אברהם	ברית	הקמת	המלכה	הקמת
התלמוד	הנשיא	עקיבא	ביהמ"ק	הזקן	הקמת	המלכה	חנניה	שלמה	דוד	דבורה	מתן תורה	אפרים	אברהם	ברית	הקמת	המלכה	הקמת
התלמוד	הנשיא	עקיבא	ביהמ"ק	הזקן	הקמת	המלכה	חנניה	שלמה	דוד	דבורה	מתן תורה	אפרים	אברהם	ברית	הקמת	המלכה	הקמת

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 איזה סוג של יישוב מצויר כאן?
- 2 באיזו שנה הוקם היישוב הזה וכמה עוד יישובים כמוהו הוקמו?
- 3 מדוע היה צורך להקים את היישובים דווקא בצורה הזו?

יִשׁוּב אֶל לֵט
בֵּן לְאַזְנָא טַטֹּס סֵלֶל וְלֹא זָאָר
סִימָנִי. סִימָנִי וְסִימָנִי אֶל סִימָנִי לֹא
יִשׁוּב אֶל לֵט—9861—סִימָנִי אֶל
לֹא לֵט. לֵט טַטֹּס, לֵט לֹא טַטֹּס, לֵט
לֵט טַטֹּס, לֵט טַטֹּס, לֵט לֵט.

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של
תלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של
סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

מי אנחנו?

1. אנחנו 52 יישובים בארץ ישראל.
2. הקימו אותנו בין השנים תרצ"ז-תרצ"ט.
3. ההקמה שלנו נעשתה במהירות, בן לילה, באמצעות חומרים שהוכנו מראש.
4. מטרתנו הייתה לקבוע עובדות בשטח ולהרחיב את גבולות המדינה היהודית העתידית.

לֵט טַטֹּס, לֵט טַטֹּס

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	התשכ"ט	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
2019 שנת סיום השי"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לויין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת יבמות, דף ט"ז - י"ט

דף ט"ז: רבי דוסא בן הרפינס

התנאים רבי יהושע, רבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא הלכו לביתו של רבי דוסא בן הרפינס כדי לדון איתו בדברי הלכה. רבי דוסא בן הרפינס כבר היה ישיש שעיניו כהו (הסתמא, התעורר) ולפיכך הוא לא היה מגיע לבית המדרש, כי קשתה עליו הדרך.

בשעה שהיו אצלו החכמים, הוא לימד אותם שלוש הלכות אותן פסק חגי הנביא, שחי שנים רבות לפני כן. הלכות אלו עוסקות בדיני מעשרות, בדיני יבום ובדיני גוים המבקשים להתגרר.

דף י"ז: עשרת השבטים

בימי המלך רחבעם, בנו של שלמה המלך, התפלגה מלכות ישראל לשנים. רחבעם מלך בירושלים על השבטים יהודה ובנימין, וירבעם מלך בשומרון על עשרת השבטים הנותרים. מאותה העת, כונו צאצאיו של דוד המלך שמלכו בירושלים "מלכי יהודה", והמלכים שמלכו בשומרון כונו "מלכי ישראל".

מלך ישראל האחרון היה הושע בן אלה. בתקופת מלכותו בא שלמנאסר מלך אשור לארץ ישראל והגלה את עשרת השבטים למקומות שונים. בארץ ישראל נותרו רק שבט יהודה, שבט בנימין ושבט לוי.

אחרי תקופה מסוימת, הלך ירמיהו הנביא למקומות אליהם הוגלו בני ישראל, והשיב חלק מעשרת השבטים לארץ ישראל.

דף י"ח: תקופת ה"אמוראים" ושמואל ירחינאה

ה"אמוראים" הם חכמי ישראל שחיו מהתקופה שלאחר כתיבת המשניות, לפני אלפים שנים בערך, עד ימי רבינא ורב אשי שערכו את התלמוד הבבלי, לפני כאלף וחמש מאות שנים. מדוע הם כונו "אמוראים"? מפני שהיו אמורים ולומדים את דברי התנאים ומסבירים אותם. אחד האמוראים הראשונים היה שמואל. אביו של שמואל היה מגדולי הדור, ואחד התנאים ברך אותו שהוא יזכה לבן כמו שמואל הנביא. כשנולד לו בן הוא קרא את שמו שמואל.

האמורא שמואל נולד בעיר נהרדעא, אחר כך עלה לארץ ישראל ועוד זכה לראות את רבי יהודה הנשיא מסדר המשניות. לאחר שלמד תורה בארץ ישראל, הוא חזר לנהרדעא, שם מינו אותו לדין. באותה תקופה נודעו שמואל וחברו רב כגדולי הדור.

שמואל התפרסם גם בכך שידיע את מהלכי גרמי השמים, השמש, הירח והכוכבים, ולפיכך היו שכינהו "ירחינאה" מלשון ירח, כלומר בקי במהלך הירח.

דף י"ט: אשת אחיו שלא היה בעולם

בעת שנפטר אדם ללא בנים, אחד מאחיו של הנפטר מתחתן עם אשת המת. רק אח שהיה בעולם יחד עם אחיו לפני שהוא נפטר, מתחייב במצות יבום. למשל, היה אדם בשם ראובן. כשראובן היה בן עשר נולד לו אח ושמו שמעון. ראובן גדל, התחתן ומת, אז שמעון מיבם את אשתו של ראובן. אבל, אם שמעון נולד רק אחרי שראובן מת - שמעון אינו מיבם את אשתו של ראובן.

המקרה הזה מכונה "אשת אחיו שלא היה בעולם". "אשת אחיו" - האלמנה היא אשתו של אחיו, "שלא היה בעולם" - שהאח הזה לא היה איתו בעולם אחד, כי האח הצעיר נולד אחרי שהאח שלו נפטר.

דבר תורה

ביום הראשון בו נחנך המשכן אומר משה לאהרון: "קרב אל המזבח ועשה את חטאתך..."

פנייה זו של משה לאהרון מוזרה מאוד שכן אהרון הכיר היטב היכן נמצא המזבח, ומדוע צריך משה להודיעו שיקרב אל המזבח להקריב?

רש"י מסביר שאהרון התבייש וחשש לגשת משום שהוא הרגיש לא ראוי להיות הראשון בהיסטוריה שמשמש ככהן הגדול וחונך את המזבח. משה רבנו דוחף את אהרון, ועל פי רש"י הוא אומר לו: "למה אתה בוש? לכן נבחרת". משה לא רק מסביר לאהרון שאין לו ממה להתבייש, אלא מבהיר לו שזו עצמה הסיבה בגללה הוא נבחר. הבושה והיראה של אהרון מהתפקיד מלמדת על הענוה הגדולה שלו, והיא עצמה הסיבה בגללה הוא הראוי לתפקיד הגדול הזה.

בעלון מוזכרים שמות מספר מלכים. זהו אותם:

1. בימי בנו התפלגה הממלכה

2. מלך ישראל האחרון

3. שוקת בירושלים נקראה על שמו

4. הגלה את עשרת

5. צאצאיו מלכו בממלכת יהודה

ללן 'סאמאגא' אוטו 'טלא
לז זמוט 'טלאג: טוזוזוט)

שאלות השבוע

1. מה פירוש האיסור "להתגודד"?

2. איזו מחלוקת הוכרעה לפי בת קול?

3. מי היה מלך ישראל האחרון?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il *בפיקוח ראה חשבון יש לציין את מסי העלון עליו אתם עונים.

